

PRAVOPIS

1. Která z následujících možností obsahuje pravopisnou chybu?

- a) Na čerstvém sněhu se zatřpytil bílý svit měsíce.
- b) Výři a sýčci tráví dny v temných úkrytech.
- c) Ve vzduchu se neslyšně vznáší chmýří a mezi ním víří drobný hmyz.
- d) Litomyšlské náměstí bylo nabyté k prasknutí.

2. Ve které z vět je chyba v koncovce přičestí minulého?

- a) Děti a jejich rodiče postavili o víkendu na zahradě sněhuláka.
- b) Chlapci a dívky z naší třídy strávili část jarních prázdnin na školní chatě.
- c) Na koncertě skupiny Chinaski se sešli tři tisíce nadšených fanoušků.
- d) Čtyři selata a malé tele běhaly celé odpoledne na zabláceném dvorku.

3. Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je napsána pravopisně správně (A), či ne (N):

a) skončit, vzplanout, zeshora, skonat	ANO	NE
b) zkouška, shora, ztrávit volno, zpěv	ANO	NE
c) sjezd, sjednat mír, shořet, zhlédnout film	ANO	NE
d) stěžít, ztěžka, shoda, scvrknout se	ANO	NE

4. Ve které z následujících možností jsou všechna slova napsána pravopisně správně?

- a) rozumně, tajemně, dojemně, doměnka
- b) tamější, soukromě, temně, slaměnka
- c) rozuměl, umně, skromně, uzemění
- d) poměnka, vzpomněl, jemně, směnka

5. Převeďte následující spojení do množného čísla:

- a) krkonošský velikán _____
- b) olomoucký občan _____
- c) maličký chlapec _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6 – 7

A ona se nuceně rozkašlala, aby přesto cítil výčitky svědomí.

I když malý princ zprvu pro samou lásku ke květině přešel kdejaký její rozmar, teď o ní začal pochybovat. Její lechkomyslná slova bral vážně a proto byl hned velice nešťastný.

„Neměl jsem jí poslouchat,“ svěřil se mi jednou, „člověk by vůbec květiny poslouchat neměl. Měl by se na ně dívat a vonět k nim. Ta moje dokázala provonět celou planetu, ale já se z toho neuměl těšit. Ty řeči o drápatých tygrech mě měli dojmout, a rozhodně ne dopálit...“

6. Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu, zda je napsán pravopisně správně (A), či nikoli (N):

a) I když malý princ zprvu pro samou lásku ke květině přešel kdejaký její rozmar...	ANO	NE
b) Její lechkomyslná slova bral vážně...	ANO	NE
c) „Neměl jsem jí poslouchat,“ svěřil se mi jednou...	ANO	NE
d) Ty řeči o drápatých tygrech mě měli dojmout, a rozhodně ne dopálit...	ANO	NE

7. Ve kterém z následujících větných celků z výchozího textu je chyba v interpunkci?

- a) Ty řeči o drápatých tygrech mě měli dojmout, a rozhodně ne dopálit...
- b) Její lechkomyslná slova bral vážně a proto byl hned velice nešťastný.
- c) I když malý princ zprvu pro samou lásku ke květině přešel kdejaký její rozmar, teď o ní začal pochybovat.
- d) Ta moje dokázala provonět celou planetu, ale já se z toho neuměl těšit.

8. Ve které z následujících vět není pravopisná chyba?

- a) Vtom se ze zatáčky vyřítilo nákladní auto.
- b) Narozdíl od tebe dostávám kapesné pravidelně.
- c) Tak zase brzy nashledanou.
- d) Příslovečné spřežky píšeme do hromady.

9. Která z následujících možností obsahuje pravopisnou chybu?

- a) Červená karkulka, Šípková Růženka, baba Jaga, pták Ohnivák
- b) slávista, křesťan, Evropan, Němec
- c) Rudolf druhý, Svatý otec (papež), Učitel národů (J. A. Komenský), Jan Lucemburský
- d) chodí do Sokola, Petr je skaut, koupil si škodovku, Nissan Micra

10. Která z následujících možností obsahuje pravopisnou chybu?

- a) třída Bratří Čapků, most Barikádníků, lékárna U Anděla strážce
- b) Národní divadlo, Staré Město (v Praze), ulice Na Jiho
- c) restaurace V Zatačce, nábřeží kapitána Jaroše, Národní muzeum
- d) Karlův most, trutnovské ulice, stanice Náměstí Republiky

11. Která z následujících možností není zapsána pravopisně správně?

- a) ragú, túje, blůza, vrkú
- b) trojúhelník, skútr, bú, pomerančová kúra
- c) túra, manikúra, zúčastnit se, bezútešně
- d) neúprosný, úprk, múza, pravouhlý

12. Která z následujících možností obsahuje pravopisnou chybu v koncovce přídavného jména?

- a) Včera u nás zazvonila starostka a vyptávala se na sousedovy psy.
- b) Hrabalovy Ostře sledované vlaky máme určitě v knihovně.
- c) Každý večer sledujeme s bratrem Simpsonovi.
- d) Matčini rodiče zemřeli již před několika roky.

13. Ve kterém z následujících větných celků není chyba ve tvaru zájmena?

- a) Seděli spolu na chodbě a celou hodinu si o mě šeptali.
- b) Studenti, již se chtějí zúčastnit zájezdu do Vídně, přinesou přihlášku do konce týdne.
- c) Měla vysokou horečku a házela s sebou.
- d) Její sestra je pro mě jediná příbuzná, na níž se mohu ve všem spolehnout.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 14 – 15

Trojúhelníkové dveře se zavřely. Ozvěna jeho kroků se vzdalovala z kopce dolů a pak dozněla. Dívala se, jak kráčí zalit slunečním světlem dokud jí nezmizel z očí. Pak se vrátila ke svým povinnostem - bylo třeba uklidit magnetickým prachem a očesat ovoce z křišťálových zdí. Pracovala rychle a energicky, ale chvílemi jako by se jí zmocnila ztrnulost, tu se přistihla, že zpívá tu divnou a neodbytnou píseň a hledí na oblohu za křišťálovými sloupy.

Zadržela dech a zůstala stát bez hnutí.

Čekala.

Blížilo se to.

Každým okamžikem se to mohlo stát. Bylo to jako ve dnech, kdy člověk slyší, že se blíží bouře jak napjaté ticho, a pak se nad zemí přežene v nárazech a v tetelivém chvění sotva znatelný tlak ovzduší. Ta změna se člověku přitiskne na ušní bubínky a on s úzkostí čeká na blížící se bouři. Začne se chvět. Obloha se rozehraje všemi barvami, nakupí se mračna, hory se zbarví do olověna. Květiny v kleci vydechují sotva postřehnutelné výstrahy.

(R. Bradbury: Martanská kronika, překlad Jarmile Emrnerova, upraveno)

14. Najděte v prvním odstavci výchozího textu celkem tři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

15. Ve kterém z následujících větných celků z výchozího textu je chyba v interpunkci?

- a) Dívala se, jak kráčí zalit slunečním světlem dokud jí nezmizel z očí.
- b) Pracovala rychle a energicky, ale chvílemi jako by se jí zmocnila ztrnulost, tu se přistihla, že zpívá tu divnou a neodbytnou píseň a hledí na oblohu za křišťálovými sloupy.
- c) Ta změna se člověku přitiskne na ušní bubínky a on s úzkostí čeká na blížící se bouři.
- d) Obloha se rozehraje všemi barvami, nakupí se mračna, hory se zbarví do olověna.

SLOVNÍ ZÁSoba

1. Která z následujících možností **obrazně vyjadřuje význam něčeho pozdě litovat?**

- a) Kdo dřív přijde, ten dřív mele.
- b) Dočkej času jako husa klasu.
- c) Pozdě bycha honit.
- d) Boží mlýny melou pomalu, ale jistě.

2. Která z následujících možností **není** synonymem ke slovu transparentní?

- a) nesrozumitelný
- b) snadno
- c) pochopitelný
- d) průsvitný

3. Ve které z následujících možností **není** uvedena dvojice homonym (slov souzvučných)?

- a) rys (kočkovitá šelma) - rys (v obličeji)
- b) vetři (krém) - ve tři (hodiny)
- c) hlava (rodiny) - hlava (lidská)
- d) los (výherní) - los (evropský)

4. Který z následujících výrazů **není** synonymem ke slovu *bezvýznamný*?

- a) malicherný
- b) nicotný
- c) banální
- d) podstatný

5. Který z následujících frazémů **obrazně nevyjadřuje význam nemít peníze?**

- a) mít hluboko do kapsy
- b) pískat kudlu
- c) mít jednu kapsu prázdnou a druhou vysypanou
- d) žít na vysoké noze

6. Který z následujících frazémů **obrazně vyjadřuje význam něco zveličovat?**

- a) dělat z komára velblouda
- b) mít na kahaníku
- c) mít něco za lubem
- d) mít velké oči

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7 – 10

Tomáš Blecha miluje sportovní auta a vše, co se kolem aut točí. Když potkal partičku stejně naladěných lidí, přidal se k nim a společně začali makat na _____ Obhajoby řidičů. Jejich klienty jsou převážně lidé, kteří stráví značnou část pracovní doby za volantem, což platí i pro mnoho byznysmenů. Jejich cílem není hlásat nesmrtelnost v situacích, které s prevencí nemají nic společného. Jsou schopní pomoci a zachránit nejen body, ale třeba i řidičský průkaz. Jelikož Tomáš dříve působil jako finanční poradce, má kolem sebe slušnou síť kontaktů, které přeměnil právě ve spokojené klienty Obhajoby řidičů. „Je to perfektní šance pro všechny obchodníky, jak být v klidu a zabezpečit si slušný pasivní příjem,“ říká.

7. Které z následujících slov patří na vynechané místo ve výchozím textu?

- a) prospektu
- b) projektu
- c) profilu
- d) produktu

8. Vypište z výchozího textu slovo, které je antonymem ke slovu *aktivní*:

9. Rozhodněte o každé z následujících dvojic slov užitých ve výchozím textu, zda je ustáleným slovním spojením (A), či nikoli (N):

a) pracovní doby	ANO	NE
b) řidičský průkaz	ANO	NE
c) spokojené klienty	ANO	NE
d) finanční poradce	ANO	NE

10. Která z následujících možností vystihuje v kontextu výchozího textu význam slova *slušný*?

(Posuzované slovo je v textu podtrženo.)

- a) zdvořilý
- b) solidní
- c) kultivovaný
- d) počestný

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 11 – 13

Škola tvrdí, že děti v tomhle věku především experimentují s identitou. Po nás rodičích se žádá, ať svoje **ratolesti** necháme na pokoji, aby si mohly ty různé identity vyzkoušet. Jistě, jenže někdy je dřina udržet s nimi krok. Díkybohu Peter není EMO, anebo se snad říká IMO? Nemám potuchy, co ta zkratka znamená, matně tuším, že se používá pro stoupence jedné odnože gotického stylu, pro tragédie, co si barví vlasy na černo a malují si oční linky, ale kdepak, Peter takový není. Peter je romantik.

(M. Gideon: Manželka 22, překlad Hana Pernicová)

11. Najděte ve výchozím textu synonymum slova *zdání* a napište ho:

12. Která z následujících možností vystihuje v kontextu výchozího textu význam slova *ratolesti*?

(Posuzované slovo je v textu zvýrazněno.)

- a) manžele
- b) přátele
- c) děti
- d) domácí mazlíčci

13. Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu, zda obsahuje obrazné pojmenování (A), či nikoli (N):

a) udržet s nimi krok	ANO	NE
b) zkratka se používá pro stoupence	ANO	NE
c) barví vlasy na černo	ANO	NE
d) malují si oční linky	ANO	NE

SLOVOTVORBA A TVAROSLOVÍ

1. Ve kterém z následujících větných celků se nevyskytuje zájmeno?

- a) Dřív jsem rád sledoval Televizní noviny.
- b) Na oslavu narozenin chtěli pozvat i jeho starou tetu.
- c) Sám vystoupit nezvládneš!
- d) Zateplíme vám dům rychle, levně a bez nepořádku.

2. Která z následujících vět neobsahuje současně zájmeno, příslovce a částici?

- a) Možná jsem ji včera zahlédl.
- b) Snad se mi to kvečeru povede.
- c) Jejich pětiletá dcera zůstala doma sama.
- d) Pravděpodobně ji již kontaktoval.

3. Ve které z následujících možností jsou zastoupena podstatná jména rodu středního, ženského i mužského?

- a) kolena, děti, stromy
- b) oči, města, topení
- c) ženy, uši, psi
- d) kuřata, děvčata, rodiče

4. Ve které z následujících možností se nevyskytuje chybný tvar zájmena?

- a) Nemohl se na ní v ničem spolehnout.
- b) K jejích sousedům jdeme na návštěvu příští sobotu.
- c) To je ten student, jenž jsem potkal o víkendu u řeky.
- d) Bez svého notebooku se na cestách neobejdu.

5. Rozhodněte o každé z následujících možností, zda obsahuje chybný tvar slovesa (A), či nikoli (N):

a) Přihlašte se zde.	ANO	NE
b) Neusla před půlnocí.	ANO	NE
c) Rádi bychom si koupili nové auto.	ANO	NE
d) Byl by jste tak laskav a otevřel mi dveře?	ANO	NE

6. Ve kterém z následujících spojení má slovo *kolem* platnost předložky?

- a) Vydali se na vytouženou cestu kolem světa.
- b) Projděte naší zahradou, opravdu nemusíte chodit kolem.
- c) Jel se svým kolem do blízké opravny.
- d) Když to vezmu kolem a kolem, nemáš pravdu.

7. Které z následujících slov neobsahuje současně předponu a příponu?

- a) předměstský
- b) nadpodlažní
- c) bezúhonný
- d) únorový

8. Ve které z následujících možností nejsou všechna slova utvořena stejným slovotvorným způsobem?

- a) okamžik, zeměkoule, pravdomluvný
- b) lesík, učitelka, poddaný
- c) např., UK, kg
- d) podchod, očividná, modrozelený

9. Přiřaďte ke každému z následujících slov způsob, kterým obohatila slovní zásobu (A - E):

(Každou možnost A-E můžete přiřadit pouze jednou.)

- a) nesnesitelný _____
- b) Čedok _____
- c) kyselina sírová _____

- A. zkracování
- B. odvozování
- C. skládání
- D. přenesení významu
- E. tvoření sousloví

SKLADBA

1. Která z následujících možností je větným ekvivalentem?

- a) Mlčte!
- b) Minulou sobotu přelo.
- c) Základní škola v Třebechovicích pod Orebem.
- d) Plánované schůzky se nemohli zúčastnit všichni.

2. Která z následujících vět obsahuje infinitiv ve funkci podmětu?

- a) Nechceme nadále mlčet.
- b) Jeho touha opustit rodné město nás překvapila.
- c) Konečně přestal kouřit.
- d) Je důležité jíst dostatek ovoce a zeleniny každý den.

3. Rozhodněte o každé z následujících možností, zda obsahuje skladební chybu (A), či nikoli (N):

a) Ve většině kinech se v tomto týdnu promítá nový český film Šarlatán.	ANO	NE
b) Přišli všichni mimo její matku.	ANO	NE
c) O víkendu jeli lyžovat do Janských Lázních.	ANO	NE
d) Co si myslíte o člověku pracujícím tak pomalu?	ANO	NE

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4 – 6

Znova se dostávám do stavu, kdy odmítám veškerou komunikaci, _____ mám pocit, že mi rozumí jen má nejlepší přítelkyně anorexie.

4. Kterou z následujících spojek nelze doplnit na vynechané místo?

- a) protože
- b) ačkoli
- c) poněvadž
- d) jelikož

5. Které z následujících slov netvoří ve výchozím textu skladební dvojici se slovem přítelkyně?

- a) anorexie
- b) nejlepší
- c) mi
- d) rozumí

6. Určete druh podmětu v prvním větném celku výchozího textu a napište ho (druh):

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 7

Petra, když jede ze školy na kole, všichni se jí smějí.

7. Která z následujících možností neodstraňuje skladební nedostatek ve výstavbě výchozího textu?

- a) Petře, když jede ze školy na kole, se všichni smějí.
- b) Když jede Petra ze školy na kole, všichni se jí smějí.
- c) Všichni se smějí Petře, když jede ze školy na kole.
- d) Petře, když jede ze školy na kole, všichni se jí smějí.

8. Přiřaďte k jednotlivým významovým poměrům souvětí (A - E), v němž se daný významový poměr uplatňuje:

(Každé souvětí z nabídky z nabídky A - E můžete přiřadit pouze jednou.)

- a) poměr slučovací _____
- b) poměr odporovací _____
- c) poměr vylučovací _____
- d) poměr důsledkový _____

- A. Žena přejde k onyxové stěně a dotýká se jí, jako by to byla tvář milovaného člověka.
- B. V uzavřeném prostoru chaty ztratil pojem o čase, a tak nepostřehl, že se venku setmělo.
- C. Nevěděli tenkrát, co na ně křičela, ale utíkali celou cestu zpátky až k pevnosti s muzeem.
- D. Buď se okamžitě odstěhují, nebo v tom proklatém domě zůstanou nadobro.
- E. Nemohl ji zprvu poznat, i když měl její fotografii po celou dobu odloučení před očima, stála totiž v přítmí.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 9 - 10

David Fabricius, **protestantský pastor, matematik, astronom, astrolog a konstruktér astronomických přístrojů**, kterého Johannes Kepler po smrti Tychona Braha označil za největšího astronoma své doby, sám sobě předpověděl na základě horoskopu, že 7. květen 1617 se mu stane osudným. Učinil proto všemožná opatření, aby se toho dne vyvaroval jakékoli nehodě. Když se pak v deset hodin večer po celodenní práci šel trochu nadýchat čerstvého vzduchu na dvůr své fary, byl přepaden. Venkovan Jan Hoyer, kterému se zdálo, že ho pastor při kázání průhledně nazýval zlodějem, vyskočil z úkrytu a rozpoltil mu hlavu sekýrou...

(Ž. Kanyzová, M. Špůrek a kol. autorů: Lunární kalendář Krásné paní a publikace 2016, upraveno)

9. Kterým větným členem je ve výchozím textu spojení při kázání?

(Spojení je ve výchozím textu podtrženo.)

- a) přívlastek neshodný
- b) předmět
- c) příslovečné určení
- d) přívlastek shodný

10. Která z následujících možností neobsahuje přísudek jmenný se sponou?

- a) Její mladší sestra je v modelingu velmi úspěšná.
- b) Budeš dnes večer doma?
- c) O víkendu jsem byla velmi unavená.
- d) Byli bychom vám vděční!

11. Přiřaďte ke každému z následujících větných celků druh větného členu, kterým je v něm slovo nemocný (A - E):

(Každý výraz z nabídky A - E můžete přiřadit pouze jednou.)

- a) O prázdninách jsem byl nemocný. _____
- b) Nemocný sebou házel na posteli celou noc. _____
- c) Jak se jmenuje ten nemocný student? _____
- A. přísudek
- B. předmět
- C. doplněk
- D. podmět
- E. přívlastek